

חנוכה

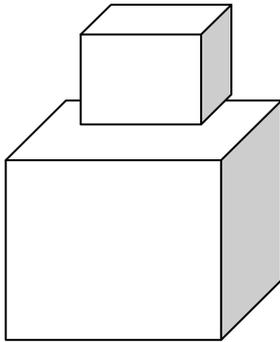
קוביות מדליקות לחנוכה

מטרות:

- להכיר מושגים הקשורים לחג החנוכה באמצעות מגוון מתודות, המותאמות לגילאים שונים.
- להתנסות בהכנה של ערכת משחק עבור הקבוצה.

חומרים:

- ✓ שבלונות של פריסת קוביה ממפל שקוף (קוביות של 10: 10) – ראה שרטוט
- ✓ עפרונות, צבעים, טושים, כלי כתיבה
- ✓ בריסטולים
- ✓ סלוטייפ, דבק
- ✓ סרגלים
- ✓ מספריים
- ✓ קופסאות נושא (עפ"י הטבלה בהמשך)
- ✓ כרטיסיות מושגים (עפ"י הטבלה בהמשך)
- ✓ דף חידות (ראה נספח)
- ✓ פיתקי ממו
- ✓ מטבעות שוקולד
- ✓ קוביות משחק

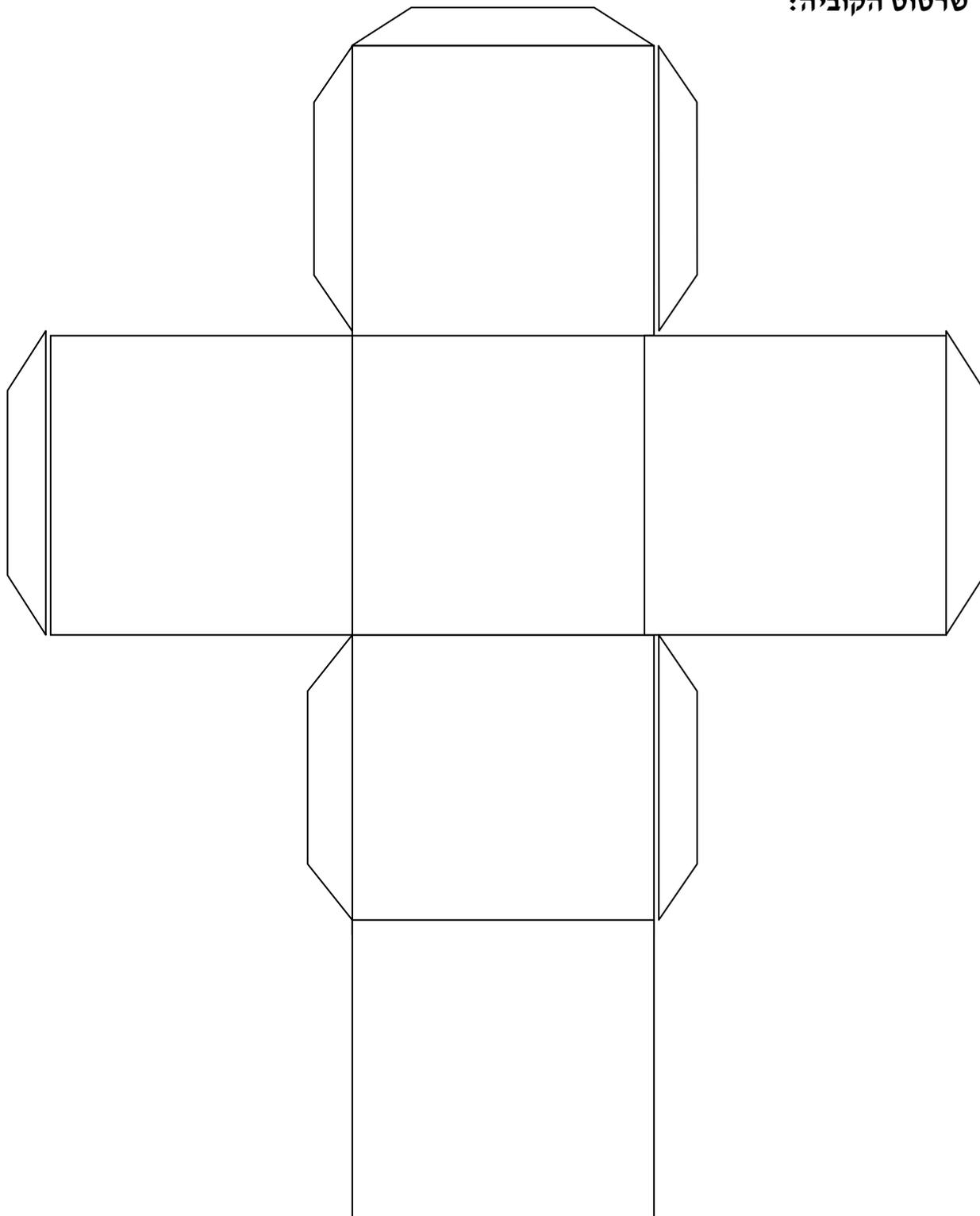

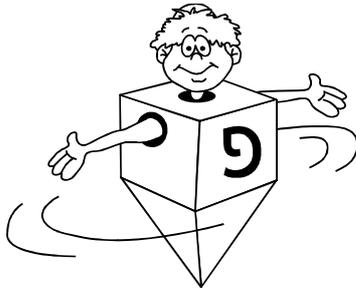
הכנת המשחקים:

- כל משתתף יוצר לעצמו קוביית משחק באופן הבא :
מניח ע"ג בריסטול את השבלונה, משרטט, גוזר, מקפל, מדביק ויוצר קוביה.
- במרכז המועדון יונחו 6 קופסאות המכילות כרטיסיות ב - 6 נושאים שונים.
לכל קופסה נושא מהנושאים הבאים : שירים
פריטים
דמויות
מנהגים
ביטויים
וסיפורי החג.
- כל משתתף בוחר כרטיסיות, אחת מכל נושא ומדביק על כל אחת מפיאות הקוביה. כך שמתקבלת קוביה המכילה 6 פריטים ב - 6 נושאים שונים.

- ניתן לקשט ולצבוע.

שרטוט הקוביה:

כיצד נשחק בקוביות?

שערת מתחכמת - משחק אסוציאציה:

הקבוצה יושבת במעגל. בידי כל משתתף הקוביה שלו. הראשון בוחר את אחד הנושאים המיוצגים ע"ג אחת מפיאות הקוביה שלו. הבא בתור ייבחר מתוך הקוביה שלו פריט כלשהו המתקשר לקוביה של חברו ויסביר את הקשר ביניהם. וכך הלאה.

פנטומימה:

אחד המשתתפים יציג בפנטומימה פריט מתוך הקוביה שלו. על השאר לנחש ולזהות את הפריט המוצג.

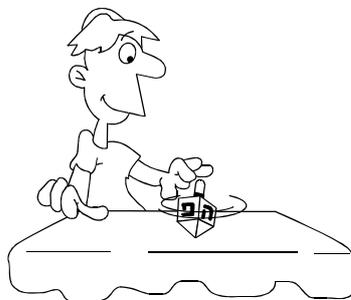
המכנה המשותף - משחק מיון:

באמצעות טכניקות חלוקה שונות מחלקים את המשתתפים לתת קבוצות. על כל תת קבוצה למצוא מכנה משותף אחד ועל - פיו לסדר ולהציג את הקוביות. למשל: 5 קוביות = 5 פריטים (אחד מכל קוביה) שיש ביניהם מכנה משותף.

ניתן לשוב ולחלק את הקבוצה בכל פעם מחדש ולמצוא מכנים משותפים שונים.

חידון:

המדריך יציג את החידות שפתרון חבוי ע"ג הקוביות. הראשון שמצא והציג את התשובה ע"ג הקוביה שבידו יזכה במטבע שוקולד.

רשימת חידות:

- ◆ מהו המצעד המקובל בחנוכה? (תהלוכת לפידים)
- ◆ היכן מניחים את החנוכיה הדולקת? (על אדן החלון)
- ◆ מי היה מנהיג מרד החשמונאים? (יהודה המכבי)
- ◆ מדוע אוכלים מאכלים מטוגנים בחנוכה? (זכר לנס פך השמן)
- ◆ מה שרים אחרי הדלקת הנרות? (מעוז צור ישועתי)
- ◆ הטנקים של היוונים... (פילים)
- ◆ בנו של מתתיהו שנהרג ע"י פיל. (אלעזר)
- ◆ איך קוראים לכסף שמקבלים בחג? (דמי חנוכה)
- ◆ היכן גרו מתתיהו ובניו? (מודיעין)
- ◆ עשוי מחלב או שעווה. (נר)
- ◆ שם נרדף לפיד. (אבוקה)
- ◆ הנר בעל התפקיד בחנוכה. (שמש)
- ◆ שם נוסף לחג החנוכה. (חג האורים/החירות)
- ◆ הגזרות שגזרו היוונים על היהודים. (גזרות שמד, השתחוות לפסלים, איסור עשיית ברית מילה...)
- ◆ באיזה שיר רבו הסיפורים? (נרותי הזעירים)
- ◆ מילים נרדפות לחופש. (דרור, חירות)
- ◆ שמות בני משפחת המכבים. (יוחנן, יהונתן, אלעזר, שמעון ויהודה)
- ◆ אלו שעסקו במלאכת הקודש בבית המקדש. (כוהנים ולוויים)
- ◆ מה פירוש 4 האותיות הכתובות על הסביבון? (נס גדול היה פה)
- ◆ מהם ראשי התיבות של "מי כמוך באלים ה'?" (מכבי)
- ◆ ממנו מפיקים שמן. (זית)
- ◆ שיר על הנס המפורסם בחנוכה. (כד קטן)
- ◆ מילה המתארת התקוממות נגד הכובשים. (מרד)
- ◆ תפקידו של אנטיוכוס. (מלך יוון)
- ◆ מי כונה "הכוהן הגדול"? (מתתיהו)
- ◆ היהודים שקיבלו על עצמם תרבות זרה... (מתיוונים)
- ◆ מסתחרר בחנוכה. (סביבון)
- ◆ מסמלי החג, שהוא גם שמו של מנהיג מפלגה ושר בממשלה. (לפיד)
- ◆ הנר הדולק בלי הפסקה בבית - המקדש. (נר תמיד)
- ◆ "הדלק" למנורה. (שמן)
- ◆ מקום מוצאם של החשמונאים, משם פרץ המרד. (מודיעין)

קוביות וצוק... משחק מסלול:

חומרים להפעלת המשחק:

- דפי ממו
- כלי כתיבה
- מטבעות שוקולד
- קוביות משחק

הכנת המשחק:

- כל משחק בוחר את אחד הפריטים מתוך הקוביה שלו, ומחבר חידה המתקשרת לפריט הנבחר.
- את החידה יכתוב ע"ג פיתקיות ממו.
- כל משחק יניח את הקוביה כאשר הפריט הנבחר מוצג כלפי מעלה, ומתחת לקוביה יניח את הפתק עם החידה. כל הקוביות יוצבו זו אחר זו במעגל גדול. המדריך יניח ע"ג כל קוביה מטבע שוקולד.
- כל משחק עומד לצד הקוביה שלו.

מהלך המשחק:

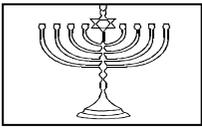
1. המשחק הראשון יטיל את קובית המשחק וילך את מספר הצעדים שהקוביה מורה. בעל הקוביה שאליו הגיע ישלוף את החידה שחיבר ויציג אותה למשחק.
2. המשחק שידע את התשובה, יקבל את מטבע השוקולד ויחזור למקומו במעגל, ויתיישב על הרצפה מול הקוביה שלו. במידה ולא ידע את התשובה - יחזור לעמוד מול קובייתו.
3. המשחק הבא שיטיל את הקוביה הוא זה ששאל את החידה. וכך עד שנפתרות כל החידות וחולקו כל המטבעות.

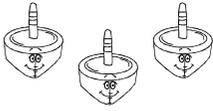
כללי המפתח למשחק:

* ילד שזכה במטבע השוקולד מתיישב ולא צועד יותר. ממשיכים לשחק רק אותם ילדים שעדיין לא זכו במטבעות השוקולד. (אלו שעדיין לא הגיע תורם לצעוד וגם אלו שלא ידעו את התשובות וניתנות להם הזדמנויות נוספות לשחק).

* קוביה ללא מטבע יוצאת מהמשחק ומדלגים עליה במניין הצעדים.

כרטיסיות הנושאים והמושגים לגזירה

סיפור החג	ביטויים ומושגים	מנהגים	דמויות	סמלים וחפצים	שירים
אנטיוכוס כבש את ירושלים	נס גדול היה פה	דמי חנוכה	אלעזר	חנוכיה	כד קטן
היוונים חיללו את את בית המקדש	על הניסים ועל הנפלאות	אדן החלון	אנטיוכוס	נר	ימי החנוכה
היוונים אסרו על עבודת ה'	מי כמוך באלים ה'		יהודה המכבי	סביבון	סביבון טוב טוב
המרד פרץ בעיר מודיעין	גיבור חייל	אכילת סופגניות	יוחנן	כד	מעוז צור ישועתי
יהודה ובניו הנהיגו את המרד	מעטים נגד רבים	אכילת לביבות	יהונתן	שמן	אנו נושאים לפידים
נצחון החשמונאים על היוונים	אומץ לב	אכילת מאכלים מטוגנים	מתתיהו החשמונאי	לפיד	נרותי הזעירים
פך השמן הספיק לשמונה ימים	אורות וצללים	הדלקת חנוכיה	חשמונאי	סופגניה	שימו שמן
היוונים אסרו על אכילת אוכל כשר	מאור פנים	משחקים בסביבון	שמעון	לביבה	באנו חושך לגרש

מפקד צבא יוון היה ניקנור	אור הנר	מדליקים נר נוסף בכל יום	מכבים		חנוכיה לי יש
הכהן הגדול בבית המקדש היה מתיתיהו	חג האורים	מדליקים את החנוכיה מימין לשמאל	ניקנור		אבי הדליק נרות לי
היוונים הכריחו את היהודים להשתחוות לפסלים	חג החירות	הדלקת החנוכיה בערב	הכהן הגדול		חנוכה הוא חג טוב
במנורת בית המקדש דלקה אש התמיד	שמן הקודש		מלך יוון	אבוקה	בידינו אור ואש
המתיוונים ויתרו על הדת היהודית וקבלו את מנהגי היוונים	נר תמיד	לפרסם את הנס	מנהיג המרד	שמש	מה רבו הסיפורים
בכ"ה בכסלו נחנך מחדש בית המקדש	חנוכת המזבח	תהלוכת לפידים	מפקד צבא יוון	מגן דוד	הנרות הללו
בית המקדש בירושלים - המרכז הדתי והרוחני של עם ישראל	דרור	מרוץ הלפיד	בניו של מתיתיהו	מטבע	כל אחד הוא אור קטן
בזמן הקרבות נהרג אלעזר בנו של מתיתיהו ע"י פיל	גזירות שמד		ליסיאס		שמונה ימים שמנו נתן

כלי הנשק ששמשו בקרב: חניתות, חצים וקשתות	נס		חנה		ושחה לי בלאט על כד קטן נחמד
כלי הרכב ששמשו את החיילים היו פילים	גבורה		לוויים		לך נאה לשבח
הניצחון הראשון של יהודה המכבי היה בבית חורון	מתיוונים	עליה לקברי המכבים	כהנים		בגיל ובשמחה נמלא את ליבנו
יהונתן החליף את יהודה כמנהיג המרד אחרי מותו	מרד	לספר את סיפור החנוכה	המשרתים בקודש	מנורה	מי ימלל גבורות ישראל